

**Zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy we wrześniu 2014 r.**

1. Ocena realizacji zadań w jednostkach organizacyjnych finansowanych z budżetu wojewody:

Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy realizuje zadania w oparciu o kwartalne plany pracy zatwierdzone przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora. Zadania Inspekcji wynikają z przepisów prawa, wdrażane są w wyniku zastosowania kryteriów postępowania kontrolnego, opartego o przeprowadzoną analizę ryzyka. Propozycje tematów kontroli zgłaszane są przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Kujawsko-Pomorskiego Wojewodę, Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz obywateli (konsumentów artykułów rolno-spożywczych).

**Zadania realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów
Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy we wrześniu 2014 r., zestawiono poniżej:**

A. Kontrole planowe ogółem: 54, w tym:

a) kontrola u ekologicznych producentów rolnych w ramach sprawowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym, wg programu kontroli GI-BRE-re-4301-2/14

Celem kontroli u producentów ekologicznych, w ramach sprawowanego przez IJHARS nadzoru w rolnictwie ekologicznym, jest sprawdzenie prawidłowości kontroli przeprowadzanych przez jednostki certyfikujące (JC) u ekologicznych producentów rolnych oraz czy prowadzona przez tych producentów produkcja jest zgodna z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego. Prawidłowość kontroli przeprowadzonych przez JC oznacza ich skuteczność, rzetelność i zgodność z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego.

W omawianym zakresie kontrole przeprowadzono w 1 gospodarstwie ekologicznym. Kontrola ta miała charakter tzw. kontroli nadzorowanej, której celem było sprawdzenie sposobu produkcji ekologicznej przez producenta ekologicznego, poprzez weryfikację prawidłowości i skuteczności kontroli prowadzonej przez inspektora rolnictwa ekologicznego w obecności inspektorów WIJHARS.

W trakcie kontroli nadzorowanej inspektor rolnictwa ekologicznego dokonał lustracji całego gospodarstwa, wnikliwej weryfikacji dokumentów i oceny zastanego stanu gospodarstwa.

W „Protokole kontroli ...” inspektor rolnictwa ekologicznego odnotował następujące niezgodności:

- „rolnik nie przesłał do JC harmonogramu produkcji roślinnej na 2014 r.”,
- „stwierdzono nieaktualne dokumenty zgłoszeniowe – dotyczy pomniejszenia powierzchni użytków rolnych w wyniku kontroli na miejscu – obszarowa i rolnośrodowiskowa”,

- „producent zastosował własny konwencjonalny materiał siewny i sadzeniowy bez zgody WIORIN”,
- „producent nie posiada dokumentacji potwierdzającej potrzebę użycia danego nawozu z załącznika I – dotyczy zastosowania obornika od zwierząt gospodarskich;
- „producent nie prowadzi rejestru czyszczenia maszyn”.

W toku kontroli inspektorzy WIJHARS potwierdzili wystąpienie nieprawidłowości opisanych przez inspektora rolnictwa ekologicznego. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy wystosował do producenta *Zalecenia pokontrolne*.

b) prawidłowość klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP wg programu kontroli GNK-07-IR-02

Celem kontroli była weryfikacja rzeźni trzody chlewnej pod kątem obowiązku prowadzenia klasyfikacji tusz w systemie EUROP oraz sprawdzenie prawidłowości prowadzonych czynności. Szczegółowy zakres kontroli obejmował m.in. sprawdzenie:

- kwalifikacji i upoważnienia rzeczoznawcy do klasyfikowania tusz wieprzowych,
- legalizacji wagi, dokumentacji kalibracji wagi,
- poprawności sporządzania protokołów z ustalenia klas jakości tusz wieprzowych i okres ich przechowywania,
- prawidłowości obróbki półtuszy wieprzowych,
- czasu oceny uformowania i otluszczenia oraz ważenia tusz,
- prawidłowości określenia sumarycznego wskaźnika korygującego masę tuszy w %,
- dokumentacji wystawianej dostawcom żywca i porównanie z dokumentacją zakładową (zgodność w zakresie masy, klasy mięsności),
- ustalenie prezentacji tusz wieprzowych, stosowanej w zakładzie.

W ww. zakresie przeprowadzono kontrole w 9 podmiotach. Potwierdzono prawidłowość prowadzonej klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP we wszystkich skontrolowanych ubojniach.

c) kontrola w zakresie warunków chowu i tuczu gęsi, wg programu kontroli GI-BKJ-403-12/14

Celem kontroli było sprawdzenie warunków produkcji gęsi owsianych w zakresie:

- warunków chowu i tuczu gęsi zgodnie z wymaganiami:
 - rozporządzenia Komisji (WE) nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 roku wprowadzające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (EWG) nr 1234/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego,
 - regulaminu znaku wspólnego towarowego „Młoda polska gęś owsiana”.

Kontrole w ww. zakresie przeprowadzono w 6 podmiotach. Kontrolą w zakresie prawidłowości warunków chowu gęsi objęto łącznie 11950 szt., tj. trzy stada gęsi, natomiast w zakresie prawidłowości tuczu gęsi kontrolą objęto 12250 szt., tj. trzy stada gęsi. Nieprawidłowości w omawianym zakresie nie stwierdzono.

d) kontrola warunków wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do dwunastu miesięcy, wg instrukcji BKJ-07-IR-03

Celem kontroli było zweryfikowanie warunków wprowadzania do obrotu wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do 12 miesięcy, wg instrukcji BKJ-07-IR-03. Kontrolę w ww. zakresie zaplanowano w jednym podmiocie. W dniu kontroli w zakładzie nie ubijano i nie przechowywano wołowiny pochodzącej z bydła w wieku do 12 miesięcy.

e) kontrola w zakresie jakości handlowej wyrobów garmażeryjnych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-08/14

Celem kontroli było sprawdzenie jakości handlowej wyrobów garmażeryjnych, głównie wyrobów z nadzieniem np. pierogów, pyz, krokietów, kartaczy, ze szczególnym uwzględnieniem:

- jakości handlowej tych wyrobów w zakresie zgodności z wymaganiami, których spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta,
- prawidłowości znakowania opakowań z uwzględnieniem obowiązujących przepisów,
- sposobu składowania i transportu mrożonych wyrobów, zapewniającego zachowanie właściwej jakości handlowej.

Dodatkowo, celem kontroli było zbadanie surowców sojowych stosowanych do produkcji wyrobów garmażeryjnych, na obecność organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz identyfikacja modyfikacji genetycznych, a także sprawdzenie:

- prawidłowości znakowania przeznaczonych do obrotu produktów zawierających GMO, składających się z GMO lub wyprodukowanych z GMO, z uwzględnieniem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1829/2003 z dnia 22 września 2003 roku *w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy*,
- przestrzegania przez użytkownika GMO obowiązku przekazywania i przechowywania wymaganej dokumentacji dotyczącej surowców i wyrobów gotowych zawierających produkt GMO, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1830/2003 z dnia 22 września 2003 roku *dotyczącym możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie i zmieniającego dyrektywę 2001/18/WE*,

- sposobu składowania i transportu produktów zawierających GMO, składających się z GMO lub wyprodukowanych z GMO, zapewniającego zachowanie właściwej jakości handlowej ww. produktów oraz zapobiegającego kontaminacji GMO.

W przedmiotowym zakresie kontrole zaplanowano w 5 podmiotach. Pobrano próbki z 8 partii przedmiotowego asortymentu w celu wykonania analiz laboratoryjnych. Na podstawie wyników badań, przeprowadzonych przez Laboratorium Specjalistyczne GIJHARS w Gdyni w dwóch próbkach wyrobów garmazeryjnych stwierdzono nieprawidłowości, tj.:

- zaniżoną zawartość nadzienia (farszu) w odniesieniu do wymagań Zakładowej Normy oraz oznakowania produktu,
- zawyżoną zawartość chlorku sodowego w odniesieniu do deklaracji producenta.

W celu weryfikacji prawidłowości znakowania pobrano próbki z 6 partii omawianego asortymentu, w przypadku 2 próbek stwierdzono nieprawidłowe ich znakowanie.

W jednym z podmiotów stwierdzono przechowywane w stanie gotowości do użycia artykuły rolno-spożywcze przeterminowane lub bez identyfikacji/ opisu o wielkości partii 345,10 kg.

Podmiot ten ukarano również 3 mandatami karnymi:

- 1 mandat, w wysokości 200,00 zł z art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, za niedopełnienie obowiązku zapewnienia należytego stanu sanitarnego, zwłaszcza w zakresie utrzymania czystości oraz używania przez pracowników wymaganego ubioru w zakładzie produkującym lub wprowadzającym do obrotu środki spożywcze, używki, substancje dodatkowe dozwolone,
- 1 mandat, w wysokości 200,00 zł z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11.05.2001 r. Prawo o miarach, za utrzymywanie w stanie gotowości wagi podlegającej prawnej kontroli metrologicznej bez aktualnej cechy legalizacji.
- 1 mandat, w wysokości 500,00 zł, na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 roku o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, za składowanie artykułu rolno-spożywcze w sposób niezapewniający utrzymania ich właściwej jakości handlowej.

W jednym z podmiotów, w toku czynności kontrolnych stwierdzono obecność partii mąki pszennej typ 500. W związku z tym, że oznakowanie ww. partii wskazywało na jej niezdatność do zastosowania i spożycia, zabezpieczono wskazaną partię mąki. Partia została oklejona informacją dotyczącą zabezpieczenia, jak również z partii kwestionowanej mąki pobrano próbkę do badań laboratoryjnych, która została przekazana do Laboratorium Specjalistycznego GIJHARS w Gdyni.

Wobec dwóch podmiotów toczy się postępowanie administracyjne.

f) kontrola w zakresie jakości handlowej przetworów zbożowych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-11/14

Celem kontroli było sprawdzenie jakości handlowej przetworów zbożowych w zakresie zgodności z deklaracją producenta, a także prawidłowości znakowania opakowań jednostkowych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, w tym również dotyczącymi rolnictwa ekologicznego oraz produktów posiadających chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (GTS). Produktami priorytetowymi są: mąki, kasze, płatki śniadaniowe oraz musli. Wybór tematyki kontroli wynika z różnego asortymentu przetworów zbożowych dostępnych na rynku oraz powszechnego spożycia i dostępności tych produktów głównie dla przeciętnego konsumenta o średniozamożnym portfelu. Ta grupa produktów ostatni raz była kontrolowana przez IJHARS w 2010 r.

W omawianym zakresie kontrolę zaplanowano w jednym podmiocie. Ocenę prawidłowości znakowania inspektorzy WIJHARS przeprowadzili na podstawie 3 próbek przedmiotowego asortymentu. Nieprawidłowości nie stwierdzono. W celu wykonania analiz laboratoryjnych przez Laboratorium Specjalistyczne w Gdyni, pobrano również 3 próbki partii przetworów zbożowych tożsamyh z próbkami pobranymi w celu weryfikacji prawidłowości znakowania.

Wyniki badań potwierdziły prawidłową jakość asortymentu.

g) kontrola w zakresie prawidłowości znakowania wybranych grup artykułów rolno-spożywczych, wg programu kontroli GI-BKJ-403-10/14

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości znakowania 4 wybranych grup artykułów rolno-spożywczych, takich jak:

- soki i nektary owocowe, warzywne i owocowo-warzywne,
- napoje bezalkoholowe ze szczególnym uwzględnieniem napojów na bazie soków owocowych,
- fermentowane napoje winiarskie,
- piwo.

Potrzeba przeprowadzenia przedmiotowej kontroli wynikała z dużej różnorodności asortymentu soków i nektarów, piwa, napojów bezalkoholowych i fermentowanych napojów winiarskich dostępnych na rynku. Ponadto, dotychczasowe kontrole tych grup produktów wykazały szereg nieprawidłowości w oznakowaniu tych wyrobów. Z uwagi na fakt, iż etykieta jest podstawowym źródłem informacji, którą otrzymuje konsument, istotne jest egzekwowanie od przedsiębiorców właściwego znakowania produktów. Kontrole soków i nektarów warzywnych i owocowo-warzywnych są realizowane po raz pierwszy.

Podczas kontroli należało sprawdzić:

- prawidłowość znakowania opakowań ww. produktów na zgodność z obowiązującymi

przepisami prawa, w tym dotyczącymi rolnictwa ekologicznego oraz produktów posiadających chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) lub będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami (GTS) oraz z deklaracją producenta.

Kontrole przeprowadzono w omawianym temacie w 1 podmiocie. W celu weryfikacji prawidłowości znakowania pobrano próbki z 3 partii soków. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

h) Embargo (świeże owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży).

W związku z przekazaniem przez Komisję Europejską informacji o zamiarze uruchomienia dodatkowego mechanizmu wsparcia, spowodowanego rosyjskim embargiem, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął nadzwyczajne środki związane z wycofaniem owoców i warzyw z rynku.

Środki wycofania z rynku są ukierunkowane w szczególności na bezpłatną dystrybucję świeżych owoców i warzyw do organizacji humanitarnych i pomocowych oraz innych instytucji społecznych, jak również mają uwzględniać odszkodowania dla producentów za „niezbieranie” lub „zielone zbiory”. Komisja Europejska zadeklarowała, że pomoc finansowa zostanie skierowana do grup i organizacji producentów owoców i warzyw oraz producentów indywidualnych.

W ramach przedmiotowego mechanizmu, na wniosek Agencji Rynku Rolnego, WIJHARS zobowiązane są do przeprowadzenia bieżących kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw, przeznaczonych do organizacji humanitarnych, pomocowych lub innych instytucji społecznych.

Podstawa prawna:

1. Bezpłatna dystrybucja

- art. 15 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. *o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno* (Dz. U. z 2011 r. Nr 145, poz. 868 z późn. zm.),
- (§ 6 ust. 6) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 września 2014 r. *w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1190),
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. *ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw* (Dz. Urz. UE L 157 z 15.6.2011, str. 1, z późn. zm.),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 932/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. *ustanawiającym tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw oraz zmieniającym rozporządzenie delegowane (UE) nr 913/2014* (Dz. Urz. UE L 259 z 30.08.2014, str. 2)

2. Przeznaczenie inne niż bezpłatna dystrybucja

- na pasze dla zwierząt,
 - na cele energetyczne (przekazanie podmiotowi prowadzącymi biogazownie),
 - na alkohol stosowany wyłącznie do celów przemysłowych lub energetycznych (przekazanie podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych).
-
- art. 15 ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. *o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno* (Dz. U. z 2011 roku Nr 145, poz. 868, z późn. zm.),
 - (§ 6 ust. 6) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 września 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1190),
 - rozporządzenie MRiRW z dnia 24 sierpnia 2006 roku w sprawie sposobu oznaczania i zabezpieczania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży uniemożliwiającego wprowadzenia tych owoców i warzyw do obrotu lub bezpośredniej konsumpcji (Dz. U. Nr 161 poz. 1140 z późn. zm.),
 - rozporządzenie MRiRW z dnia 05 maja 2011 roku w sprawie wzoru protokołu kontroli wykonania czynności uniemożliwiających wprowadzenie do obrotu lub bezpośredniej konsumpcji owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. Nr 104, poz. 611 z późn. zm.),
 - rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. *ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworów owoców i warzyw* (Dz. Urz. UE L 157 z 15.6.2011, str. 1, z późn. zm.),
 - rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 932/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. *ustanawiającym tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw oraz zmieniającym rozporządzenie delegowane (UE) nr 913/2014* (Dz. U. UE L 259 z 30.08.2014 r., str. 2).

We wrześniu wpłynęło ogółem 26 spraw, w tym: 22 wnioski, 1 informacja z ARR, 3 informacje telefoniczne. Wykonano 26 kontroli i wydano 26 Świadectw zgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw.

- B.** Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy oraz sporządzanie protokołów niezbędnych do dopuszczenia towaru do obrotu
- Ilość wydanych protokołów kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy: **62**
- C.** Ocena jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wykonywana na wniosek przedsiębiorców, zakończona wydaniem świadectwa jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych
- Ilość wydanych świadectw jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych: **37**
- D.** Kontrola jakości handlowej świeżych owoców i warzyw na zgodność z przepisami Unii Europejskiej zakończona wydaniem odpowiedniego dokumentu stosowanego w UE
- Ilość wydanych świadectw zgodności ze wspólnotowymi standardami jakości handlowej dla świeżych warzyw i owoców: **29**
 - Ilość wydanych protokołów niezgodności ze wspólnotowymi standardami jakości handlowej dla świeżych warzyw i owoców: **0**
- E.** Prowadzenie rejestrów według wytycznych Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
- F.** Sporządzanie okresowych i doraźnych sprawozdań, informacji zbiorczych, meldunków oraz analiz, które obejmują przedmiotowy zakres kontroli artykułów rolno-spożywczych.